

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ

Sisällys

1. Poikkeamat hallinnointikoodin suosituksista
2. Yhtiökokous
3. Hallintoneuvosto
  - 3.1 Vaalivaliokunta
4. Hallitus
  - 4.1 Tarkastusvaliokunta
  - 4.2 Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta
5. Toimitusjohtaja
6. Muu johto
7. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta
8. Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä
9. Tilintarkastaja

Selvitys Elon hallinto- ja ohjausjärjestelmästä tilikaudelta 1.1.–31.12.2016 perustuu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin 2015 ja annetaan toimintakertomuksesta erillisenä. Elo noudattaa hallinnointikoodia työeläkeyhtiön toimintaan soveltuvin osin. Poikkeamat hallinnointikoodin suosituksista esitetään selvityksen alkuosassa. Listayhtiöiden hallinnointikoodi on luettavissa Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilta www.cgfinland.fi.

1. Poikkeamat hallinnointikoodin suosituksista

Suositus 5 – hallituksen valinta: Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (TVYL) mukaan hallituksen valitsee hallintoneuvosto noudattaen laissa ja yhtiöjärjestyksessä mainittua valintamenettelyä.

Suositus 6 – hallituksen toimikausi: Elon hallituksen jäsenten toimikausi on yhtiöjärjestyksen mukaan kolme vuotta.

Suositukset 10, 16, 17, ja 18 – hallituksen ja sen valiokuntien jäsenten riippumattomuus: Hallituksen ja sen valiokuntien riippumattomien jäsenten määrä ja riippumattomuuden arviointi perustuvat lainsäädäntöön (TVYL). Hallituksen kokoonpanosta ja jäsenten kelpoisuusehdoista on säädetty laissa. Elon hallituksen jäsenenä voi olla henkilöitä, jotka kuuluvat Elon merkittävien asiakasyritysten toimivaan johtoon tai hallintoon. Tämä johtuu Elon keskinäisestä yhtiömuodosta. Toimitusjohtaja ei voi kuulua hallitukseen.

Suositus 22 – palkitsemista koskeva päätöksenteko: Työeläkeyhtiöistä annetun lain mukaan hallituksen palkitsemisesta päättää hallintoneuvosto.

Suositus 28: Elo noudattaa säännöksiä työeläkeyhtiön lähipiiriiliiketoimista työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (TVYL) mukaisesti.

2. Yhtiökokous

Elossa ylintä päätösvaltaa käyttävät osakkaat yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksessa on äänioikeus vakuutusentottajilla. Lisäksi äänioikeus on kunkin työntekijän eläkelain mukaisen perusvakuutuksen piiriin kuuluvien vakuutettujen valitsemalla edustajalla.

Yhtiökokous päättää hallintoneuvoston jäsenten ja tilintarkastajien lukumäärästä ja valitsee hallintoneuvoston jäsenet ja tilintarkastajat sekä päättää tilinpäätöksen vahvistamisesta ja taseen osoittaman voiton käytöstä. Yhtiökokous päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille sekä toimitusjohtajalle. Lisäksi yhtiökokous

päättää hallintoneuvoston jäsenten ja tilintarkastajien palkkioista sekä muista kokouskutsussa ilmoitetuista asioista.

Elon varsinainen yhtiökokous pidettiin 19.4.2016.

3. Hallintoneuvosto

Työeläkevakuutusyhtiöllä tulee työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaan olla hallintoneuvosto.

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten lukumäärästä ja valitsee hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä vaalivaliokunnan jäsenet. Se myös päättää hallituksen ja vaalivaliokunnan palkkioista. Hallintoneuvostolle ei voida antaa muita tehtäviä kuin ne, jotka laissa on mainittu. Hallintoneuvoston työjärjestyksessä on kuvattu hallintoneuvoston kokoonpano, tehtävät ja kokouskäytännöt.

Elon hallintoneuvostoon kuului 54 jäsentä vuoden 2016 yhtiökokoukseen asti. Yhtiökokous päätti 19.4.2016 kokouksessaan vähentää määrän 44 jäseneseen. Jäsenet valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa kolmeksi vuodeksi. Jäsenistä on vuosittain erovuorossa kolmasosa. Hallintoneuvoston jäsenistä puolet valitaan työnantaja ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen nimeämistä ehdokkaista. Työnantajien ja palkansaajien ehdottamista henkilöistä valittuja jäseniä on oltava yhtä monta.

Hallintoneuvosto valitsee vuosittain keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat, joista yksi valitaan vakuutettuja edustavien jäsenten ehdotuksesta.

Elon hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2016 kaksi kertaa, 22.3. ja 22.11. Hallintoneuvoston jäsenistä osallistui kokouksiin keskimäärin 78 prosenttia. Jäsenten osallistuminen hallintoneuvoston ja vaalivaliokunnan kokouksiin sekä niistä maksetut palkkiot on esitetty Elon palkka- ja palkkioselvityksessä osoitteessa www.elo.fi –Tietoa Elost – Hallinto ja johto.

Hallintoneuvoston jäsenet sekä heidän puolionsa, edunvalvottavansa ja määräysvallassa olevat yritykset lasketaan kuuluvaksi Elon lähipiiriin. Lähipiirin kanssa tehtävät liiketoimet käsitellään lähipiiriohjeistuksen mukaisesti. Elon johdon ja sen lähipiirin kanssa tehtävistä merkittävistä liiketoimista päättää aina Elon hallitus. Mahdolliset liiketoimet lähipiirin kanssa raportoidaan Elon verkkosivuilla.

Elon hallintoneuvosto 19.4.2016 alkaen

Puheenjohtaja

Klaus Saarikallio,

s.1955, hallituksen jäsen, Normek Oy, erovuorossa 2019

Varapuheenjohtajat

Håkan Nystrand,

s.1955, puheenjohtaja, METO – Metsäalan Asiantuntijat ry, erovuorossa 2019

Ilkka Brotherus,

s.1951, toimitusjohtaja, Sinituote Oy, erovuorossa 2018

Jäsenet

Vesa Aallosvirta,

s.1961, järjestöpäällikkö, Metallityöväen Liitto ry, erovuorossa 2017

Antti Hakala,

s.1967, johtaja, Ammattiliitto Pro ry, erovuorossa 2018

Maria Hanho,

s.1982, toimitusjohtaja, Vaissi Oy, erovuorossa 2017

Johanna Heikkilä,

s.1962, henkilöstöjohtaja, Apetit Oyj, erovuorossa 2017

Maija Hjelt,

s.1970, talousjohtaja, Veikkaus Oy, erovuorossa 2018

Markku Holm,

s.1953, toimitusjohtaja, RTV-Yhtymä Oy, erovuorossa 2017

Sauli Huikuri,

s.1958, toimitusjohtaja, Joutsen Media Oy, erovuorossa 2018

Tero Jussila,

s.1958, talousjohtaja, Maintpartner Group Oy, erovuorossa 2017

Esko Jääskeläinen,

s.1956, toimitusjohtaja Suur-Seudun Osuuskauppa, erovuorossa 2019

Pekka Kampman,

s.1962, rakennuttamisjohtaja, Y-säätiö, erovuorossa 2017

Olavi Kaukonen,

s.1956, toimitusjohtaja, A-klinikkasäätiö, erovuorossa 2017

Jaakko Kiiski,

s.1956, toiminnanjohtaja, Esimiehet ja Asiantuntijat YTY ry, erovuorossa 2019

Tapio Kuittinen,

s.1959, liiketoimintajohtaja, Lehto Group Oyj, jäsenyys päätynyt 22.11.2016

Kalle Kujanpää,

s.1969, talousjohtaja, Finn-Power Oy, erovuorossa 2018

Veli-Matti Kuntonen,

s.1965, puheenjohtaja, Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL ry, erovuorossa 2018

Heikki Kyntäjä,

s.1952, talousjohtaja, Atria Oyj, erovuorossa 2017

Ville Laine,

s.1970, toimitusjohtaja, Lojer Oy, erovuorossa 2019

Timo Lehtinen,

s.1964, erovuorossa 2018

Timo Lepistö,

s.1959, toimitusjohtaja, Nordic Morning Oyj, erovuorossa 2018

Timo Mäki-Ullakko,

s.1963, toimitusjohtaja, Pirkanmaan Osuuskauppa, erovuorossa 2018

Heikki Nikku,

s.1956, president, CGI Suomi Oy, erovuorossa 2019

Mikael Pentikäinen,

s.1964, toimitusjohtaja, Suomen Yrittäjät, erovuorossa 2017

Terhi Penttilä,

s.1972, toimitusjohtaja, Länsilinjat Oy, erovuorossa 2017

Kustaa Piha,

s.1978, hallituksen jäsen, Med Group Oy, jäsenyys päätynyt 5.10.2016

Marko Piirainen,

s.1975, puheenjohtaja, Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, erovuorossa 2017

Katariina Poskiparta,

s.1961, toimitusjohtaja, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö, erovuorossa 2019

Kyösti Pöyry,

s.1952, toimitusjohtaja, Paperinkeräys Oy, erovuorossa 2018

Merja Rinne,

s.1963, järjestöpäällikkö, TEAM Teollisuusalojen ammattiliitto ry, erovuorossa 2019

Ansu Saarela,

s.1978, talousjohtaja, Bauhaus & Co Ky, erovuorossa 2019

Hannu Saarikangas,

s.1952, johtaja, Insinööriliitto, erovuorossa 2018

Antti Sahi,

s.1956, toiminnanjohtaja, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, erovuorossa 2019

Paula Salastie,

s.1978, konsernijohtaja, Teknos Group Oy, erovuorossa 2019

Kimmo Simberg,

s.1959, toimitusjohtaja, Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa, erovuorossa 2017

Jukka Tikka,

s.1953, hallituksen puheenjohtaja, Länsi-Savo Oy, erovuorossa 2018

Mika Varjonen,

s.1974, toiminnanjohtaja, Tradenomiliitto TRAL ry, erovuorossa 2017

Jouko Vehmas,

s.1956, kauppaneuvos, Kymen Seudun Osuuskauppa, erovuorossa 2019

Pentti Virtanen,
s.1964, toimitusjohtaja, FSP Finnish Steel Painting Oy,
erovuorossa 2018

Olli Vormisto,
s.1967, toimitusjohtaja, Osuuskauppa Hämeenmaa,
erovuorossa 2017

Antti Ylikorkala,
s.1974, varatoimitusjohtaja, Attendo Terveyspalvelut,
jäsenyys päättynyt 20.12.2016

Janne Ylinen,
s.1975, toimitusjohtaja Kokkolan Halpa-Halli Oy,
erovuorossa 2019

Jaana Ylitalo
s.1969, edunvalvontajohtaja, Palvelualojen
Ammattiliitto PAM ry, erovuorossa 2018

3.1 Vaalivaliokunta

Elolla on hallintoneuvoston valitsema vaalivaliokunta, jonka tehtävänä on valmistella esitykset hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenvalinnoista ja palkkioista.

Vaalivaliokunnassa joko puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja valitaan vakuutettuja edustavien hallintoneuvostojäsenten ehdotuksesta.

Kuusijäseniseen vaalivaliokuntaan kuuluivat vuonna 2016 vakuutuksenottajien ehdottamina jäseninä Elon hallintoneuvostosta Ilkka Brotherus, Klaus Saarikallio ja Jouko Vehmas. Vakuutettujen ehdottamina jäseninä vaalivaliokuntaan kuuluivat Elon hallintoneuvostosta Håkan Nystrand, Mika Varjonen ja Jaana Ylitalo. Vaalivaliokunnan puheenjohtajana toimi Klaus Saarikallio ja varapuheenjohtajana Håkan Nystrand.

Vaalivaliokunta kokoontui vuonna 2016 kaksi kertaa, 9.2. ja 4.10. Vaalivaliokunnan jäsenten osallistuminen kokouksiin oli keskimäärin 92 prosenttia.

4. Hallitus

Elon hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä huolehtia, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Työeläkevaikutusyhtiöistä annetun lain mukaan hallituksen tulee yhdessä toimitusjohtajan kanssa johtaa yhtiötä ammatitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden

sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti.

Hallituksen työjärjestyksessä ja yhtiöjärjestyksessä on lueteltu Elon hallituksen tehtävät. Elon hallitus mm.

- nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan, yhtiön johtoryhmän jäsenet, sijoitustoiminnan johtoryhmän jäsenet, sisäisen tarkastajan sekä lääketieteellisen johtajan ja päättää heidän toimitusteensa ehdoista ja palkkioasioistaan
- päättää yhtiön organisaation päälinjoista
- hyväksyy yhtiön strategian ja budjetin sekä valvoo niiden toteutumista
- hyväksyy yhtiön henkilöstöstrategian ja palkitsemispolitiikan sekä henkilöstön tulospalkkiojärjestelmän periaatteet sekä arvioi ja valvoo niiden toteutumista
- hyväksyy sijoitussuunnitelman ja valvoo sijoitussuunnitelman toteutumista
- hyväksyy riskienhallintapolitiikan ja -suunnitelman ja valvoo niiden toteutumista
- hyväksyy sisäisen tarkastuksen tarkastussuunnitelman vuosittain
- arvioi yhtiön sisäisen valvonnan tilan vuosittain
- hyväksyy tilinpäätöksen
- päättää yhtiökokouksen koollekutsumisesta
- vahvistaa työeläkeyhtiöistä annetussa laissa edellytetyt kirjalliset toimintaperiaatteet.

Elon hallitus muodostuu työmarkkinaosapuolten, asiakkaiden ja sidosryhmien edustajista. Hallitukseen kuului vuonna 2016 kuusitoista varsinaista jäsentä ja neljä varajäsentä. Elon hallintoneuvosto päätti vähentää hallituksen varsinaisten jäsenten määrää kahteentoista jäsenen ja neljään varajäsenen vuodesta 2017 alkaen. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja varajäsenet toimikaudeksi, jonka pituus on kolme kalenterivuotta. Hallituksen jäsenistä puolet on työnantajakeskusjärjestöjen ja palkansaajakeskusjärjestöjen ehdottamia henkilöitä. Työnantajien ja palkansaajien ehdottamista henkilöistä valittuja jäseniä on oltava yhtä monta.

Hallituksen jäsenten valintaprosessissa huomioidaan normien lisäksi hallituksen monimuotoisuus.

Hallituksen monimuotoisuudella pyritään mahdollistamaan tehokas hallituksen tehtävien hoitaminen ja tukemaan Elon strategisten tavoitteiden saavuttamista. Kun hallitus kokonaisuutena ja kunkin jäsenen tuoman osaamisen, kokemuksen ja ominaispiirteiden avulla pystyy haastamaan ja tukemaan toimivaa johtoa proaktiivisesti, toteutuu hallituksen monimuotoisuus tavoitellussa muodossaan.

Elolle olennaisia monimuotoisuustekijöitä ovat jäsenten toisiaan täydentävä kokemus, jäsenten henkilökohtaiset ominaisuudet, maantieteellinen jakauma sekä ikä- ja sukupuolijakauma.

Elon monimuotoisuuspolitiikan yhtenä tavoitteena on ylläpitää tasapainoista sukupuolijakaumaa Elon hallituksessa. Tavoitteen saavuttamiseksi vaalivaliokunta pyrkii löytämään uusien jäsenten haku- ja arviointiprosessissa molempien sukupuolten edustajia. Tavoitteen toteutumista arvioidaan ja seurataan vaalivaliokunnan kokouksissa. Vuoden 2016 vaalivaliokunnan esityksen pohjalta vuoden 2017 hallituksen kokoonpanosta vähemmistösukupuolen eli naisten osuus on 42 prosenttia.

Hallitus valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat, joista yksi valitaan vakuutettuja edustavien jäsenten ehdotuksesta. Hallituksen puheenjohtaja ja molemmat varapuheenjohtajat muodostavat hallituksen puheenjohtajiston.

Hallituksen apuna sen tehtävien hoidossa toimivat tarkastusvaliokunta sekä nimitys- ja palkitsemisvaliokunta.

Elon hallitus kokoontui 11 kertaa vuonna 2016. Hallituksen jäsenistä osallistui kokouksiin keskimäärin 87 prosenttia. Jäsenten osallistuminen hallituksen ja sen valiokuntien kokouksiin sekä niistä maksetut palkkiot on esitetty Elon palkka- ja palkkioselvityksessä osoitteessa www.elo.fi –Tietoa Elostä – Hallinto ja johto.

Hallituksen jäsenet sekä heidän puolionsa, edunvalvottavansa ja määräysvallassa olevat yritykset lasketaan kuuluvaksi Elon lähipiiriin. Lähipiirin kanssa tehtävät liiketoimet käsitellään lähipiiriohjeistuksen mukaisesti. Elon johdon ja sen lähipiirin kanssa

tehtävistä merkittävistä liiketoimista päättää aina Elon hallitus. Mahdolliset liiketoimet lähipiirin kanssa raportoidaan Elon verkkosivuilla.

Elon hallitus vuonna 2016

Puheenjohtaja

Pekka Sairanen (11.11.2016 asti)

Varapuheenjohtajat

Heimo J. Aho,

s.1949, diplomiekonomi, hallituksen puheenjohtaja, SKS Group Oy ja SKS Group:n tytäryhtiöt

Ann Selin,

s.1960, eMBA, puheenjohtaja, Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Varsinaiset jäsenet

Eeva-Liisa Inkeroinen,

s.1963, OTK, varatoimitusjohtaja, Teknologiateollisuus ry

Jari Karlson,

s.1961, KTM, talous- ja hallintojohtaja, Orion Oyj

Heikki Kauppi,

s.1955, diplomi-insinööri, MBA, toiminnanjohtaja, Tekniikan Akateemisten Liitto TEK ry

Antti Kuljukka,

s.1961, VTM, eMBA, toimitusjohtaja, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia

Reija Lilja,

s.1954, Ph.D., dosentti, Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu

Jorma Malinen,

s.1959, automaatiosuunnittelija, puheenjohtaja, Ammattiliitto Pro ry

Harri Miettinen,

s.1962, KTM, johtaja, Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta SOK Kenttäryhmä

Antti Neimala,

s.1963, varatuomari, LLM, varatoimitusjohtaja, Suomen Yrittäjät

Outi Lähteenmäki-Lindman,

s.1965, OTK, VT, Senior Vice President, Accountor

Erkki Moisander,

s.1953, ekonomi, pääjohtaja, LähiTapiola-ryhmä

Jussi Mustonen,

s.1955, VTL, johtaja,

Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry

Olavi Nieminen,

s.1952, optikko, hakanomi, hallituksen puheenjohtaja, Piilokset by Finnsusp Oy

Sinikka Näätäsaari,

s.1961, YTM, sosiaaliasioiden päällikkö, SAK ry

Varajäsenet

Antti Aho,

s.1969, KTM, toimitusjohtaja, Aava Terveyspalvelut Oy

Jukka Ihanus,

s.1977, OTK, johtaja, STTK ry

Jouko Liimatainen,

s.1954, KTM ja fil. yo, varatoimitusjohtaja, Scandic Hotels Oy

Daniela Yrjö-Koskinen,

s.1971, KTM toimitusjohtaja, Novita Oy

4.1. Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on seurata yhtiön taloudellista raportointia, sisäistä valvontaa, riskienhallinnan riittävyttä ja asianmukaisuutta sekä sisäisen tarkastuksen toimintaa. Valiokunta seuraa myös tilintarkastajien työtä ja valmistelee tilintarkastajien valintaesityksen.

Hallitus valitsee keskuudestaan jäsenet valiokuntaan vuodeksi kerrallaan ja vahvistaa työjärjestyksen. Valiokunnan jäsenistä yhden tulee olla palkansaajien keskusjärjestöjä edustava, yhden työnantajien keskusjärjestöjä edustava ja yksi muu hallituksen jäsen.

Vuonna 2016 Elon tarkastusvaliokuntaan kuuluivat Jari Karlson (puheenjohtaja), Heikki Kauppi ja Jussi Mustonen. Tarkastusvaliokunta kokoontui 5 kertaa ja jäsenten osallistuminen kokouksiin oli 100 prosenttia.

4.2. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta valmistelemalla ja kehittämällä asioita, jotka liittyvät yhtiön palkka- ja palkitsemisjärjestelmiin sekä ylimmän johdon nimitys- ja palkitsemisasioihin.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan muodostaa Elon hallituksen puheenjohtajisto. Vuonna 2016 nimitys- ja palkitsemisvaliokuntaan kuuluivat Pekka Sairanen (puheenjohtaja), Ann Selin ja Heimo J. Aho. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui 7 kertaa ja jäsenten läsnäolo kokouksissa oli 95 prosenttia.

5. Toimitusjohtaja

Elon toimitusjohtaja on KTM Satu Huber (s. 1958). Hän aloitti Elon toimitusjohtajana 1.6.2015 ja toimi yhtiön varatoimitusjohtajana 1.1.2014–31.5.2015.

Toimitusjohtaja johtaa yhtiön hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hallitus nimittää toimitusjohtajan.

Toimitusjohtaja johtaa yhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

6. Muu johto

Hallituksen nimittämistä johtajista muodostuva johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa yhtiön operatiivisessa toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa. Johtoryhmä on mukana muun muassa yhtiön strategiaan, budjetointiin ja organisaatioon liittyvien asioiden valmiste- lussa hallitukselle.

Johtoryhmän kokoonpano ja vastualueet

Mika Ahonen,

s. 1967, OTK, johtaja, lakiasiat, viestintä ja vaikuttaminen, compliance

Matti Carpén,

s. 1960, DI, johtaja, asiakkuudet ja kanavat, ICT

Hanna Hiidenpalo,

s. 1966, KTM, johtaja, sijoitukset

Mikko Karpoja,

s. 1962, VTM, SHV, johtaja, aktuaaritoimi, vastuullinen vakuutusmatemaatikko

Erja Ketko,

s. 1967, KTM, metsänhoitaja, riippumaton riskienvalvonta ja business control

Sarianne Kirvesmäki,

s. 1966, LuK, MBA, johtaja, talous ja sijoitusriskien valvonta

Keijo Kouvonon,

s. 1953, FK, johtaja, vakuutukset ja eläkkeet

Hilkka Malinen,

s. 1963, KM, johtaja, henkilöstöpalvelut

Elon sijoitustoiminnan tehtävänä on huolehtia työeläkevarojen tuottavasta ja turvaavasta sijoittamisesta. Tämän tehtävän toteuttamisesta huolehtii sijoitustoiminnan johtoryhmä.

Elon sijoitustoiminnan johtoryhmän muodostavat Satu Huber (puheenjohtaja), Hanna Hiidenpalo, Erja Ketko, Sarianne Kirvesmäki, Jonna Ryhänen ja Timo Stenius.

Toimitusjohtajan ja johtoryhmiin kuuluvien henkilöiden palkitsemisesta päättää hallitus. Nämä tiedot on esitetty Elon palkka- ja palkkioselvityksessä.

Johtoryhmien jäsenet sekä heidän puolionsa, edunvalvottavansa ja määräysvallassa olevat yritykset lasketaan kuuluvaksi Elon lähipiiriin. Lähipiirin kanssa tehtävät liiketoimet käsitellään lähipiiriohjeistuksen mukaisesti. Elon johdon ja sen lähipiirin kanssa tehtävistä merkittävistä liiketoimista päättää aina Elon hallitus. Mahdolliset liiketoimet lähipiiriin kanssa raportoidaan Elon verkkosivuilla.

7. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Hallituksella on kokonaisvastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan tilan vuotuisesta arvioinnista. Hallituksen on säännöllisesti arvioitava hallintojärjestelmää, kirjallisia toimintaperiaatteita (ml. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet) ja jatkuvuussuunnitelmaa. Hallitus hyväksyy sisäisen valvonnan periaatteet sekä riskienhallinnan yleiset periaatteet, vastuunjaon ja keskeiset linjaukset (riskienhallintapolitiikan) ja vuosittain yhtiön ohjaamiseen liittyvän riskienhallintasuunnitelman sekä seuraa siinä esitettyjen hallinnointitoimien edistymistä. Hallituksen apuna toimii tarkastusvaliokunta.

Toimitusjohtaja vastaa hallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä hallitukselle hyväksyttäväksi laadittavan, yhtiön keskeisiä riskejä koskevan riskienhallintasuunnitelman sisällön valmistelusta sekä riskienhallinnan seurannasta. Hänen tukenaan näissä tehtävissä on riippumaton valvonta, jonka muodostavat riippumaton riskienvalvonta ja business control, talous ja sijoitusriskien valvonta, aktuaaritoimi ja compliance.

Liiketoimintojen ja tukiyksiköiden johtajat vastaavat vastuualueensa sisäisestä valvonnasta, riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta ja yhtiön riskienhallinnan linjausten ja toimintatapojen noudattamisesta. Liiketoiminnot osallistuvat yhtiön riskienhallintasuunnitelman laadintaan ja jatkuvuussuunnitteluun.

Elossa toimii sisäisen valvonnan koordinoitiryhmä, joka on toimitusjohtajan sekä 2. ja 3. puolustuslinjan edustajien muodostama valmisteleva ja koordinoiva toimielin hyvän hallintotavan ja sisäisen valvonnan vahvistamiseksi. Ryhmä valmistelee, selvittää ja käsittelee tavallisesta liiketoiminnasta poikkeavia asioita.

Elon sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida hallinto-, riskienhallinta- ja valvontaprosessien riittävyyttä ja tehokkuutta, antaa suosituksia ja konsultoida niiden kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus on hallituksen asettama, muusta organisaatiosta riippumaton yksikkö. Se raportoi tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle, joka vahvistaa sisäisen tarkastuksen

toimintaohjeen ja vuosisuunnitelman. Sisäisen tarkastuksen johtaja on hallinnollisesti toimitusjohtajan alainen.

Sisäisen tarkastuksen toimintaa ohjaavat lakien ja Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden vaateet sisäiselle tarkastukselle sekä Sisäisten tarkastajien kansainvälisen yhdistyksen ohjeet.

Compliance-toiminta on osa Elon sisäistä valvontaa, jonka lähtökohtana on noudattaa viranomaisten antamia säännöksiä sekä yleisiä sisäisen valvonnan parhaita käytäntöjä. Compliance-toiminta on myös osa Elon riskienhallintaa, jossa sen tavoitteena on tukea liiketoimintaa erityisesti juridisten ja compliance-riskien hallinnassa sekä valvoa ja raportoida näistä tarkastusvaliokunnalle ja johdolle. Sääntöjen noudattamisen valvonnan lisäksi Elon compliance officer vastaa mm. Elon sisäpiiri- ja lähipiiriasioista sekä eturistiriitatilanteiden ehkäisemisestä. Compliance officerin tehtävä on päätoiminen.

Elossa noudatetaan työeläkevakuutusyhtiöitä koskevan lain mukaista sisäpiiriohjetta, jonka tarkoituksena on edistää sijoitustoiminnan julkista luotettavuutta ja varmistaa henkilöstön tietämys sisäpiirisäännöksistä niin, ettei niitä tahattomastikaan rikota. Elon Compliance officerin vastuulla on ylläpitää sisäpiirirekistereitä ja hän vastaa sisäpiiriasioiden koulutuksesta ja neuvonnasta sekä sisäpiiriin kuuluvien henkilöiden kaupankäynnin valvonnasta.

Elon hallitus on hyväksynyt sisäpiiriohjeet ja Elon sisäpiiriläisten julkiset tiedot ovat saatavilla Euroclearin NetSire-järjestelmästä.

8. Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

Elon taloudelliset raportit on laadittu työeläkeyhtiöiden kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja raportointia sääntelevien kirjanpito-, osakeyhtiö-, vakuutusyhtiö- ja työeläkevakuutusyhtiölain sekä vakavaraisuusrajan laskemista ja vastuuvelan kattamista koskevan lain, sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöstä ja konsernitilinpäätöstä koskevan asetuksen,

kirjanpitoasetuksen, sosiaali- ja terveystieteiden vahvistamien laskuperusteiden sekä Finanssivalvonnan antamien määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Hallitus on hyväksynyt yhtiön riskienhallintapolitiikan sekä riskienhallintasuunnitelman, jossa huomioidaan taloudellisten riskien raportointi.

Elo julkistaa tilinpäätöksen ennakkotiedot ja virallisen tilinpäätöksen verkkosivuillaan. Vuoden puolivälissä julkistetaan osavuosisraportti kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta. Lisäksi Elo julkaisee suppeamman, sijoitustoimintaan ja vakavaraisuuteen keskittyvän osavuosisraportin ensimmäiseltä ja kolmannelta vuosineljännekseltä.

Hallitukselle, johdolle, viranomaisille sekä julkisuu-teen tuotettavasta talousraportoinnista vastaa talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikkö raportoitavasta toiminnasta riippumattomasti. Liikekulujen riippumattomasta raportoinnista vastaa riippumaton riskienvalvonta ja business control -yksikkö.

Talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikkö raportoi yhtiön hallitukselle vähintään kaksi kertaa kuukaudessa vakavaraisuuden tunnusluvut ja stressitestit, kokonaistuloksen synnyn ja käytön, sijoitukset tuottoineen markkina-arvo ja riskin mukaan luokiteltuna, sijoitustoiminnan tavoitteet ja toteumat sekä sijoitussuunnitelman mukaiset riskirajat sekä niiden noudattamisen. Lisäksi hallitukselle on raportoitu kokonaisriskiasemasta ja vakavaraisuuden riskiluvuista yhtiön omien mallien perusteella.

Vakavaraisuustilannetta seurataan talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikössä päivittäin ja johdolle raportoidaan useita kertoja viikossa vakavaraisuustilanne viranomaismääräysten sekä yhtiön omien mallien mukaisesti. Muut keskeisimmät yhtiön tuloksen ja sijoitustoiminnan tunnusluvut raportoidaan johdolle viikoittain. Omaisuuslajikohtaisista riskeistä ja tuotoista, mukaan lukien johdannaiset, raportoidaan viikoittain salkunhoitajille ja sijoitustoiminnan johtoryhmän jäsenille. Sijoitusjärjestelmissä ylläpidetään päivätasoinen positio, joten myös päivätasoinen raportointi voidaan tarvittaessa toteuttaa. Lisäksi talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikössä seurataan

päivittäin sijoitussuunnitelman mukaisia riskirajoja ja niiden noudattamista.

Elon kokonaisriskiaseman ja riskinkantokyvyn arvioinnissa keskeisimmät tunnusluvut ovat vakavaraisuuspääoman määrä suhteessa vastuuvélkaan (vakavaraisuusaste) ja vakavaraisuuspääoman määrä suhteessa säännösten mukaiseen vakavaraisuusrajaan (vakavaraisuusaste). Vakavaraisuuspääoman ja vakavaraisuuden tunnuslukujen laskenta on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa ja tunnuslukujen oppaassa. Muut taloudellisen raportoinnin kannalta merkittävimmät erät ovat vastuuvélan tuottovaade, sijoitusten arvostus ja sijoitustoiminnan tulos käyvin arvo.

Vastuuvélan oikeellisuuden järjestelmissä, tilinpäätöksessä ja vakavaraisuusrajan laskennassa varmistaa aktuaaritoimi ja yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko. Keskellä vuotta vastuuvélka arvioidaan talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikössä, ja sen oikeellisuus varmistetaan työohjeilla, täsmäytysrutiineilla sekä tiiviillä yhteistyöllä aktuaaritoimen ja vastuullisen vakuutusmatemaatikon kanssa. Tilinpäätöksessä TyEL-vakuutetun palkkasumman muutosprosentti on arvio, joka perustuu Arekista tehtyihin kantapöimintoihin sekä aktuaaritoimen analyysiin. Vuoden aikana palkkasumman muutosta on arvioitu Eläketurvakeskuksen ennusteiden ja omien analyysien perusteella. Palkkasumman arvio vaikuttaa TyEL-vakuutuksen maksutuloon ja vastuuvélkaan, mutta sillä ei ole juurikaan vaikutusta yhtiön kokonaistulokseen. Tarkka vastuuvélka lasketaan vuosittain vuosilaskentojen valmistuttua.

Tilinpäätöksessä käytetyt sijoitusten arvot määritellään tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kerrotun mukaisesti. Noteeraamattomien osakkeiden, pääomarahastojen, kiinteistörahastojen ja kiinteistöjen osalta talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikkö varmistaa, että markkina-arvot on hinnoiteltu soveltuvien periaatteiden mukaisesti. Sijoitusjärjestelmien markkinaarvojen ja luottoluokkien oikeellisuuden varmistamiseksi talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikössä on säännöllinen täsmäytysrutiini. Markkina-arvojen

määrittämiseen liittyy ajallista viivettä, mutta sen vaikutus on ollut vähäinen.

Yhtiön liikekirjanpitoon tehdään tilikauteen kohdistuvat jaksotukset ja pääkirjanpidon tiedot täsmäytetään osakirjanpidon järjestelmiin. Tilivuoden aikana täsmäytykset tehdään kuukausittain. Taloudellisten raporttien oikeellisuutta varmistetaan säännöllisillä täsmäytysrutiineilla eri lähdejärjestelmien ja tietovaraston kesken, työohjeilla, prosessikuvauksilla, hyvällä ammattitaidolla sekä tiiviillä yhteistyöllä ja tiedonkululla talous ja sijoitusriskien valvonta- sekä sijoitusyksikön kesken.

Talousraportointiin, sijoitusriskien valvontaan, kirjanpitoon ja maksuliikenteeseen liittyvät operatiiviset riskit kartoitetaan puolivuositain riskikartoituspalvereissa, joita koordinoi riippumaton riskienvalvonta ja business control -yksikkö. Tunnistettujen riskien vaikutusten merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä arvioidaan riskikohtaisesti sekä kullekin riskille laaditaan riskienhallintasuunnitelma ja seurataan sen toteutumista. Raportointi- ja valvontaprosessissa sekä kirjanpidossa ja maksuliikenteessä tapahtuneet läheltä piti- ja toteutuneet riskit raportoidaan compliance- tai operatiivisten riskien poikkeamaraportilla. Lisäksi riippumaton riskienvalvonta ja business control -yksikkö koordinoi vuosittain talous ja sijoitusriskien valvonta -yksikön jatkuvuussuunnitelman päivitykset.

9. Tilintarkastaja ja palkkiot

Elon varsinainen yhtiökokous 2016 valitsi yhtiön tilintarkastajaksi KHT-yhteisö Ernst & Youngin. Yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Ulla Nykky.

Ulla Nykky on toiminut Elon päävastuullisena tilintarkastajana 23.4.2014 alkaen.

Elo maksoi tilintarkastusyhteisölleen vuodelta 2016 palkkioita 181 400 euroa ja muista tilintarkastukseen liittymättömistä palveluista 115 385 euroa.